

— संप्र *behülflich sein*: धिये समर्थिना प्रवर्तत वः AV. 6, 4, 3.

— सम् *befriedigen, sättigen*: मनु शूरमिषा समावर्तम् RV. 1, 112, 18.
सं वै ऽवतु सुदानव उत्साः AV. 4, 13, 7, 9.

1. अव् Nipāta, Upasarga (Nir. 1, 3) und Gati gaṇa चादि und प्रादि (vgl. P. 1, 4, 57—60). Vop. 1, 8. Das anlautende अव् kann abfallen Vop. 3, 171. 1) *weg, ab* —; 2) *herab*. In beiden Bedeutungen sehr häufig mit Verbalwurzeln und auch im comp. mit einem nom. Nach P. 2, 2, 18, Vārtt. 6 soll अव् in der Bed. von अवकुष्ट sich mit einem instr. zu einem comp. verbinden: अवकोकिलः = अवकुष्टः कोकिलया Sch. Isolirt erscheint अव् als adv. in der Bedeutung *weg* RV. 1, 180, 3: पुत्रं पयं उन्निषायामधत्तं पृथमामायामव् पूर्व्यं गोः, als praep. mit dem abl. in der Bed. von — *weg* 1, 36, 1: एष प्र पूर्विरिव तस्यं चमिषो ऽत्यो न येषामुदयस्त भुवर्षीः, in der Bed. *herab* AV. 7, 53, 1: ये ते पन्थानो अव् दिवः. DURGAD. im ÇKDr. kennt folgende Bedd.: 1) निश्चय, 2) असाकल्य, 3) अनादर; ÇABDAR. ebend.: 1) अलम्बन, 2) विज्ञान, 3) व्यापन, 4) शुद्धि, 5) अल्प, 6) परिभव, 7) नियोग, 8) पालन. Ueber die Berührung mit अप s. oben. Von अव् abgeleitet: अवच, अवट, अवत, अवतरम्, अवम, अवर्, अवसु.

2. अव् (von अव्) adj. *verlangend, liebend*: कृत्वा यदस्य तविषीषु पृच्छते ऽग्रेवैषा (RV. Prāt. 5, 28) मूर्तान न भोष्या RV. 1, 128, 5.

अवस्यति s. अवर्ति.

1. अवंश (3. अव + वंश) m. *ein niedriges, verachtetes Geschlecht*: अवंशपतितो राजा Kāṇ. 81.

2. अवंश (wie eben) n. *das Balkenlose, Stützenlose, d. h. der Luft-raum*: अवंशे श्यामस्तापायत् RV. 2, 15, 2. उर्वो गभीरे रजसी सुमेके अवंशे धीरः शच्या समैरत् 4, 56, 3. नत्तं नार्कं निर्मतेरवंशात् 7, 58, 1.

अवकर्त von 1. अव P. 5, 2, 30. Nach ÇKDr. n. = वैद्वप्य. Vgl. अवकुटार, उत्कट (Gegens.), प्रकट, विकट, संकट.

अवकर्टिका (von अवकर्ट) f. *Verstellung* H. c. 89. — Vgl. अवकुटारिका.

अवकर् (von कर्, किरति mit अव्) m. *Kehricht* AK. 2, 2, 18. H. 1016. BHART. Suppl. 21. — Vgl. अवस्कर्.

अवकर्त (von कर्त्त mit अव्) m. *Abschnitt*: वस्त्रावकर्तेन संयोता N. 10, 22.

अवकर्तन (wie eben) n. *das Abschneiden*: वस्त्रार्थस्य N. 10, 16.

अवकर्तिन् (wie eben) adj. *abschneidend*: चर्माव^० *der in Leder arbeitet* M. 4, 218.

अवकल्पित (part. praet. pass. von कल्प् mit अव्) im comp. nach अेषि u. s. w. gaṇa अेषयादि.

अवकल्पितिन् adj. = अवकल्पितमनेन gaṇa इष्टादि.

अवका f. gaṇa क्षिपकादि, eine grasähnliche Sumpfpflanze, *Blyxa octandra* Rich., sonst gewöhnlich शैवाल genannt. VS. 17, 4, 25, 1. ÇAT. Br. 7, 3, 1, 11. 8, 3, 2, 5. 9, 1, 2, 20, 22. 13, 8, 2, 13. गर्तेष्वका शीपालमित्यवधापयेत्^० Āc. GṚH. 2, 8 (hier und 4, 4 ist die Glosse शीपालमिति = शैवालम् zur Erklär. des später ungebräuchlichen Namens eingeschaltet). KĀTJ. Çr. 17, 4, 28. 9, 4. 18, 2, 20. u. s. w. KAUC. 40. Vgl. MAHIDH. zu VS. 17, 4.

अवकर्द् (अ^० + अर्द्) adj. *die Blyxa* (s. d. vor. W.) *fressend* AV. 4, 37, 8, 10.

अवकाश (von काप् mit अव्) m. 1) *ein auf Etwas gerichteter Blick*, techn. Bezeichnung einiger Sprüche, bei deren Recitation auf gewisse

Gegenstände geblickt wird. ÇAT. Br. 4, 3, 6, 1. 14, 1, 4, 1. 2, 2, 51. KĀTJ.

Çr. 9, 7, 9. *die hierzu Zuzulassenden* heißen अवकाश्य KĀTJ. Çr. 9, 8, 16.

12, 5, 11. 26, 7, 52; *die nicht Zugelassenen* अवकाशित HARISV. zu ÇAT.

Br. 4, 5, 6, 5. — 2) *Platz, Raum, Gelegenheit* AK. 3, 4, 120. अवकाशेषु

चेत्तेषु नदीतीरेषु चैव हि । विविक्तेषु च तुष्यति दत्तेन पितरः सदा ॥ M.

3, 207. अवकाशो विविक्ते ऽयं मकानयोः समागमे R. 2, 54, 21. 5, 15, 12.

SUÇR. 1, 33, 17. 326, 11. VIKR. 62, 15. मकावकाश *geräumig, weit* KAUC.

24. यथावकाशम् adv. *nach Verhältniss des Raumes* RV. Prāt. 15, 2.

यथावकाशं नी *an seinen Platz bringen* RAGH. 6, 14. अस्माकमस्ति न

कथंचिदिहावकाशः PAKĀT. IV, 9 (vgl. SĀH. D. 43, 19. fgg.). अवकाशो न

शास्त्रस्य रान्तसेधिरु दृश्यते ॥ न दानस्य न भेदस्य नैव युद्धस्य दृश्यते । ग-

तिरत्र चतुर्णां हि वानराणां मकात्मनाम् ॥ R. 5, 9, 28, 29. मुपि चेत्यस्याव-

काशः । वृत्ताभ्याम् *die Regel* मुपि च *findet Anwendung in dem Beispiele*

वृ^० (vgl. अवकाश und P. 1, 4, 1, Sch.) P. 1, 4, 2, Sch. ततो न न्यूनवश-

ङ्कावकाशः MADHUS. in Ind. St. 1, 14, 3. अवकाशं कर्^० oder दा *Platz ma-*

chen, Raum geben, Einlass geben: उद्यमाय क् तमवकाशं करोति ÇAT.

Br. 8, 5, 4, 13. तद्यापरस्मा अवकाशं न करोति 13, 8, 1, 19, 20. 2, 12, 10, 2,

2, 7. भाण्डावकाशद् (Räubern) M. 9, 271, 278. JĀṢ. 2, 276. शयने दत्तो ऽव-

काशः AMAR. 18. RAGH. 4, 58. तस्मादेया विपुलमतिभिर्नावकाशो ऽधमानाम्

PAKĀT. I, 410. दैदा च निजचिते ऽपि सो ऽवकाशं मनोभुवः KATHAS. 20, 71.

असौ हि दत्त्वा तिमिरावकाशम् (der Finsterniss Einlass gebend) अस्तं ब्र-

जत्पुनतकोटिरिन्दुः MRĀĪH. 44, 22. अवकाशप्रदान GARBHOP. in Ind. St. 2,

66. अवकाशं लभ् *Platz finden, festen Fuss gewinnen, eine günstige Aus-*

sicht, Gelegenheit erlangen: इष्या न मूर्कति मलोपकृतप्रसादे शुद्धे तु दर्प-

णाले सुलभावकाशा ÇĀK. 191. लब्धावकाशो मे मनोरथः 15, 10. लब्धा-

वकाशो मे प्रार्थना 17, 14. शोकावेगदूषिते मे मनसि विवेक एव नाव-

काशं लगते PRAB. 91, 17. लब्धावकाशस्तस्य (ihm beizukommen) अभूत्

KATHAS. 3, 108. लब्धावकाशो ऽविध्यन्मो (so ist zu lesen) तत्र दग्धा म-

नोभवः 1, 41. auch अवकाशमाप् 24, 227. अवकाशं रूध् *keinen Raum ge-*

ben, hindern, hemmen: निद्राम् — नयनसलिलोत्पीडरूढावकाशाम् MEGH.

88. — 3) *Zwischenraum, Oeffnung* AK. 3, 4, 189. SUÇR. 1, 359, 13. 2, 80,

12. इषदवकाशं गत्वा zur Erkl. von स्तोत्रमन्त्रा गत्वा Sch. zu ÇĀK. 8, 9.

— 4) *Zwischenzeit*: अथ यान्यूर्धानि क्रयादृक्नि तस्मिन्नावकाशे ऽधुर्युग्निं

चिनोति ÇAT. Br. 6, 2, 2, 29. — Vgl. अभ्यवकाश, अभावकाशिक, अभाव-

काशिन्.

अवकाशवत् (von अवकाश) adj. *geräumig* ÇAT. Br. 6, 3, 3, 19. 4, 1, 10.

अवकाश्य s. u. अवकाश 1.

अवकीर्णिन् (von अवकीर्ण, part. praet. pass. von कर्, किरति mit

अव्) gaṇa इष्टादि, adj. subst. *der sein Gelübde der Enthaltensamkeit ge-*

brochen (Samen vergossen) hat AK. 2, 7, 53. H. 854. Āc. Çr. 12, 8. KĀTJ.

Çr. 1, 4, 13. PĀR. GṚH. in Z. d. d. m. G. 7, 529. M. 3, 155. 11, 117. 118.

121. JĀṢ. 1, 222. 3, 280.

अवकुचन (von कुच् mit अव्) n. *Krümmung, Zusammenziehung* SUÇR.

1, 83, 10.

अवकुटार (1. अव + कु^०) adj. P. 5, 2, 30. Nach ÇKDr. n. = वैद्वप्य. —

Vgl. अवकर्.

अवकुटारिका (von अवकुटार) f. *Verstellung* H. c. 89. — Vgl. अवक-

टिका.